

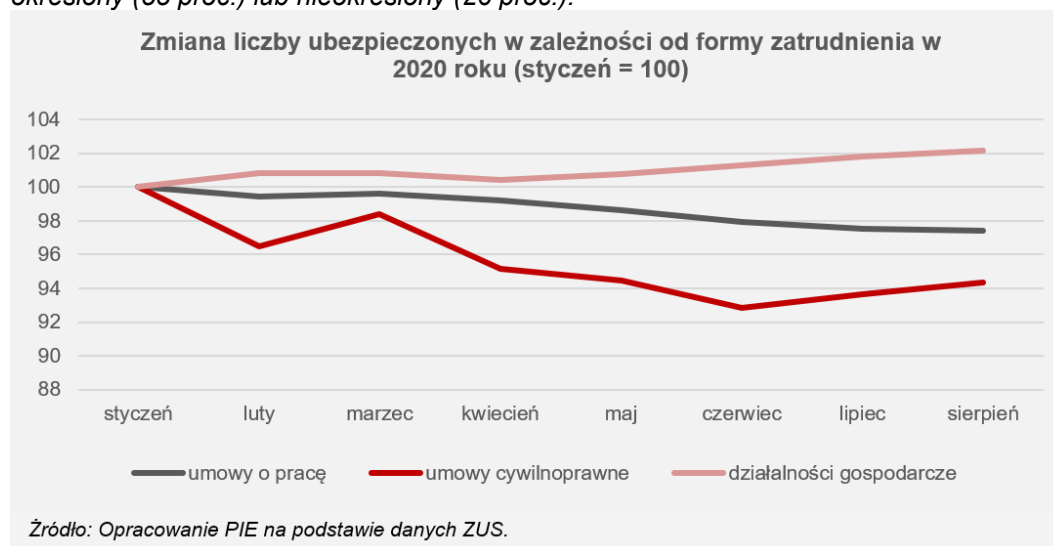
Początek kariery z umową cywilnoprawną? Maleją szanse na umowę o pracę w przyszłości

Pandemia ukazała w nowym świetle podział na polskim rynku pracy, w ramach którego oferowane jest zatrudnienie na całkowicie różnych warunkach. Ponad 1 mln Polaków pracuje w oparciu o umowy cywilnoprawne, a jak wynika z danych ZUS na koniec II kwartału 2020 zatrudnienie w oparciu o tę formę zatrudnienia spadło nawet o 7 proc. i było wyraźnie większe niż w przypadku umów o pracę. To spowodowało wzrost bezrobocia głównie wśród osób młodych, bo w tej grupie wiekowej udział zatrudnienia o umowy cywilnoprawne wynosi prawie 60 proc. Jak wskazał Jakub Sawulski w trakcie debaty „COVID-19 obnażył dualizm polskiego rynku pracy?” zorganizowanej przez Polski Instytut Ekonomiczny, rozpoczęcie kariery zawodowej od takiej formy zatrudnienia ma długofalowe konsekwencje.

Pod pojęciem dualizmu rynku pracy rozumiemy współistnienie dwóch rodzajów umów w danym kraju: stałe umowy na czas nieokreślony, charakteryzujące się szerokim zakresem składek i świadczeń socjalnych oraz tymczasowe umowy krótkoterminowe, które składek i świadczeń są często pozbawione, natomiast oferują o wiele prostsze zasady rozwiązania współpracy z pracownikiem. Polska zajmuje drugie miejsce w Unii Europejskiej pod względem udziału zatrudnienia czasowego. Wpłynął na to przede wszystkim szybki wzrost z lat 2001-2007. Od 2015 roku udział tej formy zatrudnienia systematycznie maleje.

Umowy czasowe dotyczą przede wszystkim osób młodych. Z danych Eurostatu wynika, że w grupie wiekowej 15-24 lat stanowią blisko 60 proc. Wiele badań naukowych wskazuje na negatywne skutki tych form zatrudnienia, takie jak dyskryminacja płacowa, gorsze standardy płacy czy wstrzymywanie planów prokreacyjnych. Jest to szczególnie niebezpieczne w przypadku osób, które dopiero trafiły na rynek pracy.

Tylko 42 proc. osób, które rozpoczęły karierę zawodową od pracy na umowie cywilnoprawnej, po 3 latach od zakończenia zatrudnienia znajduje pracę na umowie o pracę na czas określony (22 proc.) lub nieokreślony (20 proc.). 28 proc. wciąż pracuje na umowie cywilnoprawnej, a 23 proc. wpada w bezrobocie – mówi Jakub Sawulski, kierownik zespołu makroekonomii Polskiego Instytutu Ekonomicznego. Znacznie lepszym punktem startowym do kariery jest umowa o pracę na czas określony. Ponad 80 proc. osób, które od niej zaczęły, po 3 latach od zakończenia edukacji wciąż pracuje na umowie o pracę na czas określony (55 proc.) lub nieokreślony (26 proc.).

Wpływ koronakryzysu i *lockdownu* na rynek pracy

Według danych ZUS liczba ubezpieczonych z tytułu umów cywilnoprawnych spadła w I połowie 2020 roku o 6-7 proc. To dużo bardziej zauważalny spadek niż w przypadku umów o pracę, gdzie zakończenie zatrudnienia jest znacznie trudniejsze, m.in. ze względu na okresy wypowiedzeń. Wzrost liczby osób ubezpieczonych z tytułu działalności gospodarczej wskazywałby z kolei na to, że część osób była wypychana na fikcyjne samozatrudnienie (+2 proc. od początku 2020 r.).

Jak pokazują dane GUS, bezrobocie wywołane pandemią koronawirusa dotknęło przede wszystkim osoby młode. Liczba bezrobotnych w wieku do 30 lat wzrosła aż o 23 proc. *Spadek w zatrudnieniu młodych jest kilkukrotnie głębszy niż wzrost bezrobocia – część osób młodych stała się bierna zawodowo – mówi Andrzej Kubisiak, zastępca dyrektora Polskiego Instytutu Ekonomicznego. Kryzys wywołany pandemią COVID-19 może wychować „koronapokolenie”, które będzie odczuwało skutki obecnej sytuacji na rynku pracy przez całą karierę zawodową.*

***

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank gospodarczy, którego historia sięga 1928 roku. Obszary badawcze Polskiego Instytutu Ekonomicznego to przede wszystkim handel zagraniczny, makroekonomia, energetyka i gospodarka cyfrowa oraz analizy strategiczne dotyczące kluczowych obszarów życia społecznego i publicznego Polski. Instytut zajmuje się dostarczaniem analiz i ekspertyz do realizacji Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a także popularyzacją polskich badań naukowych z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych w kraju oraz za granicą.

Kontakt dla mediów:

Agata Kołodziej
Kierownik Zespołu Komunikacji
agata.kolodziej@pie.net.pl
tel. 48 727 427 918